

**ПРИМЕР ЗАДАТКА ОТВОРЕНОГ ТИПА НА
ПРИЈЕМНОМ ИСПИТУ ЗА УЧЕНИКЕ СА ПОСЕБНИМ
СПОСОБНОСТИМА ЗА АУДИО-ВИЗУЕЛНЕ И
СЦЕНСКЕ УМЕТНОСТИ**

– УПИС У ШКОЛСКУ 2021/2022. ГОДИНУ –

ЗАДАТАК

Прочитај одломак из дела *Дечак и пас* Данила Киша. Обрати пажњу на однос између дечака и пса.

Ја сам, дакле, обичан пас и моја је судбина просечна. Оно што ме у неку руку чини изузетним, то је моја способност да говорим. А до милости говора уздигла ме љубав једног дечака, могао бих рећи несрећна љубав. Једног се јутра појави господин Берки, мој нови газда, и рече: „Анди, како ти се допада овај пас?”

„Као бог”, рече дечак. (Волео је да претерује.)

„А како ће се звати?”

„Динго”, рече господин Берки моје име.

„Динго”, упита дечак. „То ми се име не свиђа. Волео бих да ми господин Берки објасни шта то значи.”

„Аустралијски дивљи пас”, рече господин Берки.

„То ми се име јако свиђа”, рече тада дечак.

Иако ми је званично газда био господин Берки, ја сам ипак, душом и телом, припадао дечаку. Од свих људи на свету с њим сам се најбоље слагао и најбоље споразумевао. Мислим да су томе допринеле, осим његових година, и неке наше заједничке особине. Верујем да не грешим душу ако кажем да смо он и ја били по много чему слични: по лењости, по разузданости, по оданости, по жељи за авантуром. Мислим да не грешим ако кажем и то да је тај дечак имао у себи нечег псећег: што се тиче његовог њуха и његове преосетљивости на мирисе, сигуран сам да не грешим. [...]

Како сам почео нагло да растем и да стичем углед међу сеоским цукцима, као мудар и учен пас свог малог мудрог господара, дечак је постајао све мање усамљен, све поноснији на мене и све одважнији. Јер ја сам га ослободио не само његовог урођеног страха од паса (од те је исте бољке боловао и његов отац), него је и уопште постао храбрији, јер је знао да у мени има сигурног и оданог заштитника. Заузврат, он ме научио разним корисним вештинама које изазивају поштовање. Умео сам да дотерам залутале краве, да откопавам кртичњаке (то из пустог задовољства, како бисмо прекинули време), да јурим зечеве, да откривам лисичје јазбине и гнезда барских птица, да ловим дивље патке, жабе, лептире, змије. Чак сам научио од дечака да разговарам са њим у часовима усамљености! Сећам се, једном, када нам се била изгубила крава Наранца, замало нисмо побегли у свет. Дечак ми је успут поверио тешке и одговорне задатке. Једна је његова порука била толика да сам лично себи пре на голуба писмоношу него на пса. Чим бисмо били јако несрећни, одмах смо ковали план да бежимо у свет. А нисмо, ето, доспели никад даље од трећег атара. Дечак је знао каткад да ми прича приче или да ми их чита. Мислим да не претерујем ако кажем да сам већ био научио напамет онај роман *Човек, коњ, пас*, што га је дечак толико пута причао чобанима, измишљајући често и дотерујући га.

Не, мој живот није роман. Он је сав од малих прича, од многих малих догодовштина, веселих и тужних, но у тим је причама увек присутан дечак, као што сам и ја присутан у његовим причама.

Упутство за рад:

Напиши састав у којем ћеш објаснити какав је однос између пса Динга и дечака и тај однос повежи са својим искуством са животињама. Присети се тих својих искустава са животињама (кућним љубимцима, домаћим животињама или чак и неким дивљим животињама према којима имаш нека осећања или интересовања) и упореди их са односом описаним у тексту.

Потребно је да твој састав буде смисаона целина, складно компонованих делова. Води рачуна да пишеш јасним, правописно и граматички тачним реченицама, да бираш прикладне изразе српског књижевног језика и да не понављаш исту реч у узастопним реченицама, нити исте мисли у саставу.

Састав ће бити вреднован на основу тога:

- да ли је заснован на Кишовом тексту;
- да ли је одговорио на захтеве који стоје у упутству за рад;
- да ли је рад јасан, целовит и складан;
- да ли су поштована правописна и граматичка правила српског језика.

УПУТСТВО ЗА ПРЕГЛЕДАЊЕ

Прихватљив је одговор који је јасан, целовит, складан и заснован на Кишовом тексту. Ученик/ученица може да наведе да је писац успео да дочара блискост и љубав између дечака и пса и да се позове на то што пас/приповедач каже да је душом и телом припадао дечаку иако му он није био званични господар, да је захваљујући дечаковој љубави имао могућност говора. Може се осврнути на однос дечака и пса који ће поткрепити навођењем заједничких особин дечака и пса, нпр. да су обојица постали мање усамљени, храбрији и одважнији захваљујући дружењу.

Своје мишљење ученик/ученица образлаже наводећи или парафразирајући одговарајуће делове одломка. Представља свој однос према животињама – описује начине на које реагује; о чему размишља и шта осећа према конкретној животињи о којој је изабрао/изабрала да пише.

Неприхватљив је одговор који је неразумљив и не поштује задате критеријуме.

Тумачење одломка не сме бити банално и уопштено, без позивања на текст. Нетачан је и одговор у коме се само препричава или цитира део одломка, а не даје своје тумачење нити говори о свом односу према животињама.

Начин бодовања

За задатак ученик може добити највише **40 бодова**, и то:

- укупно 5 бодова за задатак без правописних и граматичких грешака;
 - одузима се 1 бод за сваку правописну или граматичку грешку;
- укупно 5 бодова за стил: 2 бода за јасно исказане мисли; 1 бод за правилну конструкцију реченице; 1 бод за књижевни речник и тачну употребу речи; 1 бод за богат речник и биран израз;
 - 2 бода се одузимају за стилску грешку понављања речи, израза или мисли; 1 бод се одузима за сваку некњижевну реч или нетачно употребљен израз; 1 бод се одузима за неприродан ред речи у реченици; 1 бод се одузима за нејасно исказану мисао;
- укупно 30 бодова за садржину: 10 бодова за тумачење пишчевог доживљаја музике; 5 бодова за аргументовање изнетог става заснованог на тексту (цитира или парафразира); 15 бодова за приказан и образложен сопствени однос према животињама.

Напомена:

Нема негативних бодова:

- Ученик за правопис и граматику може добити максимално 5 бодова или минимално 0 бодова.
- Ученик за стил може добити максимално 5 бодова или минимално 0 бодова.